

Edizzjoni Provviżorja

KONKLUŻJONIJIET TAL-AVUKAT ĠENERALI

SAUGMANDSGAARD ØE

ippreżentati fit-2 ta' Mejju 2019 (1)

Kawża C-692/17

Paulo Nascimento Consulting – Mediação Imobiliária Lda

vs

Autoridade Tributária e Aduaneira

(talba għal deċiżjoni preliminari mressqa mis-Supremo Tribunal Administrativa (il-Qorti Amministrattiva Suprema, il-Portugall))

“Rinviju għal deċiżjoni preliminari – Taxxa fuq il-valur miżjud (VAT) – Direttiva 2006/112/KE – Eżenzjonijiet – Artikolu 135(1)(b) u (d) – Tranżazzjonijiet dwar l-għoti u n-negozjar ta' krediti kif ukoll għall-immaniżżjar ta' krediti – Tranżazzjonijiet li jirrigwardaw id-djun, bl-eżenzjoni tal-irkupru ta' djun – Trasferiment bi żlas, favur terz, ta' pożizzjoni fi proċedura għall-irkupru forzat ta' dejn irrikonoxxut minn deċiżjoni qudizzjarja”

I. Introduzzjoni

1. It-talba għal deċiżjoni preliminari mressqa mis-Supremo Tribunal Administrativo (il-Qorti Amministrattiva Suprema, il-Portugall) tressqet fil-kuntest ta' kawża dwar it-taxxa fuq il-valur miżjud (VAT) dovuta minn aġenzija immobiljarja fir-rigward tat-trasferiment bi żlas, favur terz, tal-pożizzjoni li din il-persuna taxxabbli kellha fi proċedura intiża għall-irkupru forzat ta' dejn li kien irrikonoxxut minn deċiżjoni qudizzjarja.

2. Id-domanda magħmula mill-qorti tar-rinviju tirrigwarda l-interpretazzjoni tal-Artikolu 135(1)(b) tad-Direttiva 2006/112/KE (2), li jipprovdi eżenzjoni mill-VAT għat-tranżazzjonijiet ta' persuna taxxabbli li jikkonsistu fl-għoti u fin-negozjar ta' krediti kif ukoll fl-immaniżżjar ta' krediti mwettqa mill-persuna li tkun tathom.

3. Sabiex tingħata risposta utli lil din il-qorti, inqis li l-Qorti tal-Ġustizzja għandha tiddeżjeda wkoll, f'din il-kawża, dwar l-interpretazzjoni tal-punt (d) tal-Artikolu 135(1) li jipprovdi eżenzjoni mill-VAT, b'mod partikolari, għat-tranżazzjonijiet ta' persuna taxxabbli li jirrigwardaw id-djun, jekk ikunu jirrigwardaw irkupru ta' djun.

4. Għar-raġunijiet mogħtija f'dawn il-konklużjonijiet, inqis li l-imsemmija punti (b) u (d)

għandhom jiġu interpretati fis-sens li l-eżenzjonijiet hemm previsti ma għandhomx jiġu applikati għal irkustanzi b'al dawk fil-kawża prinċipali.

II. Il-kuntest ġuridiku

A. Id-dritt tal-Unjoni

5. Kif tindika l-premessa 1 tagħha, id-Direttiva 2006/112 fasslet mill-ġdid is-Sitt Direttiva 77/388/KEE (3).

6. Skont l-Artikolu 2(1)(a) u (?) tad-Direttiva 2006/112, huma suġġetti għall-VAT il-kunsinni ta' oġġetti u l-provvisti ta' servizzi, meta dawn jitwettqu bi kull fit-territorju ta' Stat Membru u minn persuna taxxabbli li ta'ixxi b'ala tali.

7. It-tieni subparagrafu tal-Artikolu 9(1) ta' din id-direttiva jstabbilixxi dak li għandu jinftehem b'“attività ekonomika” fis-sens tagħha.

8. Skont l-Artikolu 14(1) tal-imsemmija direttiva, “[p]rovvista ta' merkanzija [kunsinna ta' oġġetti] għandha tfisser it-trasferiment tad-dritt ta' sid li jiddisponi minn proprjetà tanqasbli”.

9. Skont l-Artikolu 24(1) tad-Direttiva 2006/112 “[p]rovvista ta' servizzi” għandha tfisser kwalunkwe operazzjoni li ma tikkostitwix provvista ta' merkanzija [kunsinna ta' oġġetti]”. L-Artikolu 25(a) tagħha jippreżenta li “[p]rovvista ta' servizzi tista' tikkonsisti, *inter alia*, [...] [f]l-assenjazzjoni ta' proprjetà intanqasbli kemm jekk hija u kemm jekk mhix soġġetta għal att li jstabbilixxi titolu”.

10. Skont l-Artikolu 135(1)(b) u (d) ta' din id-direttiva, l-Istati Membri għandhom jeżentaw:

“(b) l-għoti u n-negozjar ta' kreditu u l-immaniġġjar tal-kreditu mill-persuna li tagħtih;

[...]

(d) transazzjonijiet, inkluż negozjar, li jikkonfermaw kontijiet ta' depożitu u kontijiet kurrenti, pagamenti, trasferimenti, debiti [djun], tikkijiet u strumenti oħrajn negozzjabbli, imma eskluża l-kollezzjoni tad-debitu [l-irkupru ta' djun]” (4).

B. Id-dritt Portugiż

11. Diversi dispożizzjonijiet ġew introdotti fil-Código do Imposto sobre o Valor Acrescentado (il-Kodiċi tat-Taxxa fuq il-Valur Miżjud, iktar 'il quddiem il-“Kodiċi tal-VAT”) sabiex iktar l-impazzjoni Portugiża dwar il-VAT f'konformità mal-atti tad-dritt sekondarju tal-Unjoni applikabbli f'dan il-qasam (5).

12. Skont l-Artikolu 9(27)(a) u (c) ta' dan il-kodiċi, fil-verżjoni tiegħu applikabbli fid-data tal-fatti tal-kawża prinċipali, huma eżenti mill-VAT:

“(a) l-għoti u n-negozjar ta' krediti, ta' kull forma, inklużi t-tranżazzjonijiet ta' skont u riskont, kif ukoll l-amministrazzjoni u l-immaniġġjar tagħhom mill-persuna li tkun tathom;

[...]

(c) it-tranżazzjonijiet, inkluż in-negozjar, li jikkonfermaw kontijiet ta' depożitu u kontijiet kurrenti, pagamenti, trasferimenti, lasijiet riċevuti, tikkijiet, kambjali kummerċjali u strumenti oħra, bl-esklużjoni ta' tranżazzjonijiet ta' sempliċi rkupru ta' djun”.

III. Il-kawża prinċipali, id-domanda preliminari u l-proċedura quddiem il-Qorti tal-Ġustizzja

13. Mid-deċiżjoni tar-rinviju u mill-fajl nazzjonali mibgħut lill-Qorti tal-Ġustizzja jirriżulta li, fix-xahar ta' Novembru 2006, Paulo Nascimento Consulting – Mediação Imobiliária Lda (iktar 'il quddiem "PNC") ingeġat, fil-kuntest tal-attività tagħha ta' aġenzija immobiljarja, mandat esklużiv ta' bejgħ ta' art agrikola. PNC ipproponiet offerta ta' bejgħ lis-sid tal-art iċċitata dan ta'adha u rrifjuta li jgħallasha għas-servizz ipprovdut.

14. Għalhekk PNC adixxiet lit-Tribunal de Família e Menores e de Comarca de Portimão (il-Qorti tal-Familja u tal-Minuri tad-Distrett ta' Portimão, il-Portugall), sabiex tikkundanna lill-mandant tagħha jgħallasha ammont ta' EUR 125 000, dovuti b'ala kummissjoni tal-aġenzija immobiljarja, flimkien mal-VAT u mal-interessi moratorji sad-data tal-ġlas komplet. Din il-qorti laqgħet it-talba ta' PNC, permezz ta' sentenza li saret definitiva.

15. Peress li d-debitriżi ma għallsetx l-ammont responsabbli għalih, PNC introduġiet, quddiem l-istess qorti, rikors għal irkupru forzat intiż sabiex tikseb l-irkupru tad-dejn dovut lilha kif irrikonoxxut mill-imsemmija sentenza, li kien jammonta għal EUR 170 859.62 (6).

16. Fil-kuntest ta' din il-proċedura ta' eżekuzzjoni, żiet maqbuda proprjetà immobbli tad-debitriżi sabiex tiggarantixxi l-ġlas tal-ammont dovut. Sussegwentement, il-proprjetà maqbuda żiet aġudikata lil PNC għas-somma ta' EUR 606 200 (7), flimkien mal-obbligu li tgħallas, lill-aġenzija ta' eżekuzzjoni, l-eżess – jiżifieri d-differenza bejn l-ammont tal-aġudikazzjoni u l-valur tad-dejn dovut lilha – flimkien mal-ispejjeż ta' eżekuzzjoni. Jidher li l-ammont li kellu jtgħallas b'ala eżess kellu jammonta għal EUR 417 937.12.

17. Permezz ta' ftehim tad-29 ta' Settembru 2010, PNC ittrasferixxiet lil Starplant – Unipessoal Lda (iktar 'il quddiem "Starplant") id-drittijiet tagħha kollha li joriġinaw mill-pożizzjoni tagħha fil-proċedura ta' eżekuzzjoni forzata li kienet għadha għaddejja, inkambju għall-ġlas ta' ammont ta' EUR 351 619.90 minn Starplant (8).

18. Fix-xahar ta' Ottubru 2010, minn naġa, PNC daġġlet fil-kontijiet tagħha l-ammont ta' EUR 125 000 riġevut b'għal korrispettiv għas-servizzi pprovduti lill-mandant fuq imsemmi u għallset is-somma ta' EUR 26 250 li tikkorrispondi għall-VAT dovuta f'dan ir-rigward. Min-naġa l-oġra, hija daġġlet fil-kontijiet tagħha l-ammont ta' EUR 200 369.90 b'ala "profitti oġra mhux speġifikati", li jikkorrispondi għall-bilanż tal-prezz imgħallas minn Starplant (9), ammont li fuqu hija ma għallset ebda VAT.

19. Fl-24 ta' ġunju 2014, l-Autoridade Tributária e Aduaneira (l-Awtorità Fiskali u Doganali, il-Portugall) għarġet valutazzjoni tal-VAT (EUR 73 840.18 (10)) flimkien mal-interessi relatati magħha (EUR 9 807.59), jiżifieri ammont totali ta' EUR 83 647.77, wara li qieset li d-dikjarazzjoni tal-VAT ippreżentata minn PNC, għall-perijodu kkonġernat, ma kinitx daġġlet fil-kontijiet b'mod korrett it-trasferiment tal-pożizzjoni proċedurali mwettqa għal EUR 351 619.90. F'dan ir-rigward, hija qieset li din kienet tranżazzjoni distinta minn dik relatata mal-kummissjoni ta' aġenzija immobiljarja u kienet suġġetta għall-VAT ukoll, għaliex kienet tikkostitwixxi t-trasferiment ta' dritt bi għlas, minn persuna taxxabbli li ta'ixxi b'ala tali, li kien jaqa' ta't il-kunġett ta' provvista ta' servizzi u ma kien kopert minn ebda eżenzjoni prevista mill-Kodiċi tal-VAT.

20. Permezz ta' sentenza tat-30 ta' ġunju 2015, it-Tribunal Administrativo e Fiscal de Loulé (il-Qorti Amministrattiva u Fiskali ta' Loulé, il-Portugall) laqgħet ir-rikors ta' PNC intiż għall-annullament tal-valutazzjoni tal-VAT fuq imsemmija (11).

21. Fis-sentenza tagħha tal-4 ta' Frar 2016, it-Tribunal Central Administrativo Sul (il-Qorti

Amministrattiva (entrali tan-Nofsinhar, il-Portugall), adita mill-Fazenda Pública (it-Teor Pubbliku, il-Portugall), qalbet is-sentenza mogħtija fl-ewwel istanza, għar-raġuni li t-trasferiment ta' dejn inkwistjoni kien jaqsa ta' l-attività ekonomika ta' PNC, kellu jitqies b'ala provvista ta' servizz taxxabbli u ma kienx jibbenefika minn ebda eżenzjoni prevista fl-Artikolu 9 tal-Kodiċi tal-VAT. B'mod partikolari, hija qieset li t-tranżazzjoni kkonfermata ma kinitx taqsa ta' l-eżenzjoni prevista fil-punt 27(a) tal-Artikolu 9, għat-tranżazzjonijiet bankarji u finanzjarji ta' għoti u negozjar ta' krediti.

22. PNC appellat minn din is-sentenza quddiem is-Supremo Tribunal Administrativo (il-Qorti Amministrattiva Suprema), billi argumentat prinċipalment li l-eżenzjoni prevista fl-Artikolu 9(27)(a) tal-Kodiċi tal-VAT hija applikabbli għat-tranżazzjonijiet ta' trasferiment ta' dejn anki meta dawn jitwettqu minn entitajiet oħra li ma humiex istituzzjonijiet finanzjarji. F'dan ir-rigward, hija bbażat ruha fuq il-urisprudenza tal-Qorti tal-ustizzja dwar id-dispożizzjoni tad-dritt tal-Unjoni trasposta fid-dritt Portugiż, jiġifieri l-Artikolu 13B(d)(1) tas-Sitt Direttiva, li saret l-Artikolu 135(1)(b) tad-Direttiva 2006/112 (12).

23. F'dan il-kuntest, permezz ta' deċiżjoni tat-8 ta' Novembru 2017 li waslet għand il-Qorti tal-ustizzja fil-11 ta' Diċembru 2017, is-Supremo Tribunal Administrativo (il-Qorti Amministrattiva Suprema) iddeċidiet li tissospendi l-proċeduri quddiemha u li tagħmel lill-Qorti tal-ustizzja d-domanda preliminari li hejja:

“It-trasferiment, ta' titolu oneru, minn persuna suġġetta għall-VAT lil terza persuna, tal-pożizzjoni proċesswali li għandha f'azzjoni eżekuttiva għall-irkupru ta' kreditu [dejn] rrikonoxxut minn deċiżjoni udiżzarja b'ala li jirriżulta mill-ksur ta' kuntratt ta' azzjoni ta' proprjetà immobbli, flimkien mal-VAT bir-rata fis-seħħ fid-data tal-klas flimkien mal-interessi moratorji dovuti jew li jistgħu jsiru dovuti sa ma jsir il-klas komplet, jaqsa ta' il-kunċett ta' 'għoti', 'negozjar' jew 'immaniżjar' [ta' krediti] għall-finijiet tal-applikazzjoni tal-eżenzjoni prevista fl-Artikolu 135(1)(b) tad-Direttiva dwar il-VAT?”

24. Lew ippreżentati osservazzjonijiet bil-miktub minn PNC, mill-Gvern Portugiż u mill-Kummissjoni Ewropea. Waqt is-seduta tas-7 ta' Frar 2019, dawn tal-aħħar kollha ppreżentaw osservazzjonijiet orali.

IV. **Analiżi**

25. Fid-dawl tal-approv tas-soltu fil-qasam tal-VAT u fid-dawl tal-punti mqajma fid-dibattitu għal dak li jirrigwarda l-partikolarità tat-tranżazzjoni ta' trasferiment li huwa s-suġġett tal-kawża prinċipali, jidherli li huwa indispensabbli li jsiru preliminarjament kunsiderazzjonijiet dwar il-klassifikazzjoni ta' din it-tranżazzjoni sabiex jiġuraw l-issużettar tagħha għall-VAT (Taqsim A), qabel nirrispondi għad-domanda dwar jekk hija tistax taqsa ta' l-eżenzjonijiet previsti fl-Artikolu 135(1)(b) u (d) tad-Direttiva 2006/112 (Taqsim B).

A. Fuq l-issużettar għall-VAT ta' tranżazzjoni b'al dik inkwistjoni fil-kawża prinċipali

26. Anki jekk il-qorti tar-rinviju donnha titlaq mill-premessa li t-tranżazzjoni inkwistjoni hija suġġetta għall-VAT, id-dibattiti li saru quddiem il-Qorti tal-ustizzja juru li huwa possibbli li wieċed jistaqsi mhux biss dwar in-natura partikolari ta' tali tranżazzjoni (Subtaqsim 1), iġda wkoll dwar l-attività ekonomika tal-persuna taxxabbli kkonfermata (Subtaqsim 2), filwaqt li qabelxejn jifakkar li hija l-Qorti tal-ustizzja li għandha tiddeċiedi dwar l-interpretazzjoni tad-dispożizzjonijiet rilevanti tad-dritt tal-Unjoni billi tipprovd lill-qorti tar-rinviju l-elementi neċessarji kollha sabiex tiddeċiedi l-kawża prinċipali u li huma biss l-qradi nazzjonali li għandhom jagħmlu l-evalwazzjonijiet ta' natura fattwali (13).

1. *Fuq in-natura tat-tranżazzjoni kkonfermata*

27. Sabiex topponi għat-tassazzjoni tat-tranżazzjoni inkwistjoni fil-kawża prinċipali, PNC targumenta li dan huwa trasferiment ta' dejn li ma huwiex kopert mill-kamp ta' applikazzjoni tad-Direttiva 2006/112, kif inhu stabbilit, b'mod partikolari, fil-punti (a) u (?) tal-Artikolu 2(1) tagħha, liema punti jsemmu l-kunsinna ta' oġġetti u l-provvista ta' servizzi, fis-sens tal-Artikolu 14(1) u tal-Artikolu 24(1) ta' din id-direttiva rispettivament.

28. Min-na?a l-o?ra, il-Gvern Portugi? isostni li din it-tranżazzjoni hija suġġetta għall-VAT, billi jfakkar li l-amministrazzjoni fiskali Portugi?a qieset li hija tikkostitwixxi provvista ta' servizzi unika (14) u billi jindika li, fin-nuqqas, hija għandha ti?i kklassifikata b?ala kunsinna ta' oġġetti korporali. Waqt is-seduta, il-Kummissjoni mmilitat favur l-eżistenza ta' ew? provvisti ta' servizzi taxxabbli, l-ewwel wa?da relatata mat-trasferiment tad-dejn dovut lil PNC u t-tieni wa?da relatata mat-trasferiment tal-pożizzjoni proċedurali ta' din il-kumpannija (15).

29. Min-na?a tiegħi, inqis li t-tranżazzjoni kontenzjuża għandha natura kumplessa i?da unitarja u li tikkostitwixxi kunsinna ta' proprjetà immobbli, b'tali mod li taqa' fil-kamp ta' applikazzjoni tal-VAT, mingħajr preżudizzju għall-applikazzjoni eventwali tar-regoli ta' eżenzjoni li jirrigwardaw tali proprjetà (16), u dan għar-raġunijiet li jsejnin.

30. *Fl-ewwel lok*, ninnota li PNC tipprevalixxi ru?ha prinċipalment mis-sentenza *GFKL Financial Services* (17), sabiex issostni li t-trasferimenti ta' dejn li jimplikaw trasferiment definittiv tad-drittijiet kollha li jirri?ultaw mid-dejn ikkonfermat, kif inhu l-ka? fil-kawża prinċipali, ma jaqgħux fil-kamp ta' applikazzjoni tal-VAT. F'din is-sentenza, il-Qorti tal-Ġustizzja interpretat l-Artikolu 2(1) tas-Sitt Direttiva, li jikkorrispondi għall-Artikolu 2(1)(a) u (?) tad-Direttiva 2006/112, fis-sens li "operatur li jixtri, b'riskju għalih, dejn dubju? bi prezz inqas mill-valur nominali tiegħu ma jipprovdix servizz bi ?las [...] meta d-differenza bejn il-valur nominali tal-imsemmi dejn u l-prezz ta' xiri tiegħu tirrifletti l-valur ekonomiku effettiv tad-dejn inkwistjoni fil-mument tal-assenjazzjoni tiegħu".

31. F'dan ir-rigward, huwa biżżejjed li ji?i kkonstatat, kif jagħmel il-Gvern Portugi?, li ?-?irkustanzi ta' din il-kawża huma ferm differenti minn dawk li taw lok għall-imsemmija sentenza. Fil-fatt, minn na?a, f'din il-kawża hija kwistjoni mhux tal-akkwist ta' dejn mill-persuna taxxabbli kkonfermata, ji?ifieri PNC, i?da għall-kuntrarju ta' trasferiment ta' drittijiet ta' natura o?ra mwettaq minn din il-persuna taxxabbli (18). Min-na?a l-o?ra, ma jistax jitqies li din il-kawża tirrigwarda dejn dubju? u li t-tranżazzjoni twettqet b'riskju għax-xerrej, ji?ifieri Starplant, peress li fil-mument tat-trasferiment, id-dejn dovut lil PNC kien di?à ?ie rrikonoxxut minn de?i?joni ?udizzjarja, kemm fil-prinċipju tiegħu kif ukoll fl-ammont tiegħu, u r-riskju ta' nuqqasijiet tad-debitri?i kien ?ie esklu?, bis-sa?ta tal-proċedura ta' e?ekuzzjoni forzata li kienet kwa?i waslet fit-tmiem tagħha (19). Finalment, jidhirli li f'dan il-ka?, il-prezz tax-xiri ma huwiex inqas i?da iktar mill-valur nominali tad-dejn u tar-rikors għal e?ekuzzjoni marbut miegħu, anki jekk il-formulazzjoni tad-de?i?joni tar-rinviju titfa' dubju dwar dan (20).

32. *Fit-tieni lok*, infakkar li skont il-ġurisprudenza tal-Qorti tal-Ġustizzja, l-applikazzjoni tas-sistema komuni tal-VAT ma tiddependix fuq il-volontà espressa mill-partijiet fit-tranżazzjoni kontenzjuża, u b'mod partikolari mill-isem li huma għa?lu, i?da fuq *kriterji oġġettivi* speċifi?i għad-dritt tal-Unjoni, li jirrigwardaw b'mod partikolari t-te?id inkunsiderazzjoni tar-realtà ekonomika u *kummerċjali*, li għandha ti?i evalwata fid-dawl ta'-?irkustanzi rilevanti kollha (21).

33. F'dan il-ka?, il-fatt li l-ftehim konklu? bejn PNC u Starplant kien imsejja? minnhom b?ala "cessão de crédito", espressjoni li tista' ti?i tradotta għal "trasferiment ta' dejn" (22), ma jistax ikun fattur determinanti. Għall-kuntrarju, i?-?irkustanzi li fihom twettqet it-tranżazzjoni kontenzjuża u r-realtà ekonomika li dawn jirriflettu jwassluni sabiex inqis li l-għan ewlieni ta' din it-tranżazzjoni

huwa kkostitwiet mit-trasferiment tad-drittijiet u tal-obbligi relatati mal-proprjetà immobbli li kienet a??udikata li?-?edent, ji?ifieri PNC, b?ala ?las tad-dejn dovut lilha di?à rrikonoxxut minn sentenza li saret definitiva.

34. Fil-fatt, minn na?a, kif tindika l-formulazzjoni tad-domanda preliminari, it-tran?azzjoni kontenzju?a tirrigwarda t-trasferiment ta' po?izzjoni pro?edurali, u mhux ta' dejn. F'dan ir-rigward, nirrileva li fil-prattika d-dejn ?ie saldat waqt l-a??udikazzjoni favur PNC tal-proprjetà immobbli li tappartjeni lid-debitri?i tag?ha u li t-trasferiment se?? wara din l-a??udikazzjoni, anki jekk id-de?i?joni li ordnat dan kisbet biss l-awtorità ta' *res judicata* l-g?ada tal-iffirmar tal-ftehim. Din l-anali?i hija kkonfermata mill-ammont g?oli tal-prezz li Starplant a??ettat li t?allas sabiex tikseb id-drittijiet marbuta ma' din il-po?izzjoni pro?edurali (EUR 351 619.90) (23), u, barra minn hekk, donnu flimkien mal-obbligu li tirrimborsa l-e??ess li PNC kellha t?allas lura lill-a?enzija ta' e?ekuzzjoni (EUR 417 937.12) (24), ji?ifieri ammont ta' total ta' iktar minn EUR 769 000, jekk minix sejjer ?ball (25). Barra minn hekk, ninnota li PNC ?allset spontanjament il-VAT fuq id-dejn dovut lilha flimkien mal-interessi, li kien irrikonoxxut ?udizzjarjament, u li l-kaw?a prin?ipali ma tirrigwardax din il-parti (26).

35. Min-na?a l-o?ra, b?all-Gvern Portugi?, inqis li wara l-a??udikazzjoni ?udizzjarja li minnha bbenefikat PNC, din tal-a??ar ittrasferit lil Starplant, bi ?las, il-po?izzjoni pro?edurali tag?ha inklu? l-effetti kollha tag?ha, kemm attivi kif ukoll passivi, marbuta mag?ha, b'tali mod li hija ttrasferiet numru ta' drittijiet u obbligi interkonnessi, u dan b'mod unitarju u globali. Kif fakkret il-Qorti tal-?ustizzja diversi drabi, it-tran?azzjoni kkostitwita minn entità unika mill-perspettiva ekonomika, fid-dawl tal-elementi karatteristi?i tag?ha kif riflessi mill-g?an tag?ha u mill-interessi tad-destinatarji tag?ha, ma g?andhiex ti?i divi?a b'mod artifi?jali sabiex ma tinbidilx il-funzjonalità tas-sistema tal-VAT (27). G?alhekk, ma naqbilx mal-opinjoni tal-Kummissjoni li t-tran?azzjoni kontenzju?a g?andha tinqasam f'?ew? partijiet distinti, peress li nfakkar li, g?ar-ra?unijiet imsemmija iktar 'il fuq, inqis li din it-tran?azzjoni ma tirrigwardax trasferiment ta' dejn.

36. Finalment, jidhirli li, fost id-diversi elementi li tinkludi t-tran?azzjoni kontenzju?a, l-element essenzjali li fil-fehma tieg?i wassal lil Starplant ta??etta t-termini tal-ftehim konklud? ma' PNC u b'mod partikolari l-prezz im?allas, jinsab fil-fatt li din tal-a??ar ittrasferitilha s-setg?a li tittrasferixxi o??ett korporali, ji?ifieri l-proprjetà immobbli li kienet a??udikata lilha, daqs li kieku kienet il-proprjetarja tag?ha, li jikkorrispondi e?attament g?ad-definizzjoni ta' kunsinna ta' o??etti li tinsab fl-Artikolu 14(1) tad-Direttiva 2006/112 (28). Barra minn hekk, jidhirli li ma jistax ji?i injorat li, kif huwa indikat fid-domanda preliminari, it-trasferiment tal-po?izzjoni pro?edurali ta' PNC twettqet bi ?las, skont l-Artikolu 2(1)(a) tal-imsemmija direttiva, peress li l-prezz ri?evut minn PNC huwa l-korrispettiv effettiv tad-drittijiet fuq il-proprjetà immobbli ttrasferiti lil Starplant (29).

37. Sussidjarjament, nosserva li anki jekk ma ti?ix adottata l-klassifikazzjoni ta' kunsinna ta' o??etti, xorta jibqa' l-fatt li t-tran?azzjoni inkwistjoni fil-kaw?a prin?ipali g?andha, min-natura tag?ha, tkun potenzjalment su??etta g?all-VAT. Fil-fatt, jekk ikun il-ka?, hija g?andha taqa' ta?t il-kun?ett ta' provvista ta' servizzi, fis-sens tal-Artikolu 24(1) tad-Direttiva 2006/112, li jinkludi kull tran?azzjoni li ma tikkostitwixxi kunsinna ta' o??etti. B'mod iktar pre?i?, kif invokat mill-Gvern Portugi? u l-Kummissjoni, it-tran?azzjoni kontenzju?a tista' tikkostitwixxi provvista ta' servizz li tikkonsisti fit-trasferiment ta' o??ett mhux korporali, fis-sens tal-Artikolu 25 tal-imsemmija direttiva. Barra minn hekk, f'dan il-ka? lanqas ma jista' ji?i injorat li t-trasferiment inkwistjoni twettaq bi ?las, skont l-Artikolu 2(1)(?) ta' din l-istess direttiva, peress li dan se?? inkambju g?al remunerazzjoni (30).

38. G?aldaqstant, inqis li ?lief f'ka? ta' ?ball mag?mul fl-anali?i tal-fatti kif premessi – li g?andu ji?i evalwat mill-qراطي nazzjonali – tran?azzjoni b?al dik inkwistjoni fil-kaw?a prin?ipali g?andha ti?i kklassifikata b?ala kunsinna ta' o??ett bi ?las, fis-sens tal-Artikolu 2(1)(a) tad-Direttiva 2006/112, u

fi kwalunkwe ka?, titqies b?ala potenzjalment su??etta g?all-VAT skont l-imsemmi Artikolu 2.

2. Fuq l-attività ekonomika tal-persuna taxxabbli kkon?ernata

39. Barra minn hekk, PNC tippretendi, essenzjalment, li f'kuntest b?al dak tal-kaw?a prin?ipali, ma jistax jitqies li ?-?edent a?ixxa fil-kuntest tal-“attività ekonomika” tieg?u fis-sens tat-tieni subparagrafu tal-Artikolu 9(1) tad-Direttiva 2006/112. Hija targumenta li l-intervent fit-tran?azzjoni tat-trasferiment inkwistjoni kien biss ta' darba, peress li normalment hija ma te?er?itax attività relatata ma' tran?azzjonijiet ta' dejn, i?da attività ta' provvista ta' servizzi ta' a?enzija immobiljarja. Kemm il-Gvern Portugi? kif ukoll il-Kummissjoni jirrifjutaw dan l-argument. Jiena naqbel ma' din l-a??ar opinjoni.

40. F'dan ir-rigward, inqis li irrispettivament mill-klassifikazzjoni li ser ting?ata lit-tran?azzjoni kontenzju?a, PNC kellha l-kwalità ta' “persuna taxxabbli” li g?andha t?allas il-VAT u li ta?ixxi “b?ala tali”, kif te?tie? id-Direttiva 2006/112 (31), peress li l-persuna kkon?ernata wettqet din it-tran?azzjoni fil-kuntest tal-attività taxxabbli tag?ha (32).

41. Fil-fatt, kif il-Kummissjoni indikat waqt is-seduta, mill-?urisprudenza tal-Qorti tal-?ustizzja jirri?ulta li persuna di?à su??etta g?all-VAT, fir-rigward tal-attivitàjiet tas-soltu tag?ha, g?andha titqies b?ala persuna taxxabbli g?al kull attività ekonomika o?ra e?er?itata b'mod okka?jonali, bil-kundizzjoni li din tal-a??ar tikkostitwixxi attività fis-sens tat-tieni subparagrafu tal-Artikolu 9(1) tad-Direttiva 2006/112 (33). G?alhekk, fil-fehma tieg?i, huwa irrilevanti li PNC wettqet it-tran?azzjoni kontenzju?a b'mod e??ezjonali biss, sakemm din tkun marbuta mill-qrib mal-attività ekonomika li l-persuna taxxabbli te?er?ita prin?ipalment.

42. Issa, b?all-Gvern Portugi? u l-Kummissjoni, inqis li t-trasferiment inkwistjoni fil-kaw?a prin?ipali jaqa' effettivament f'estensjoni diretta tal-attività ta' PNC li tikkonsisti fil-provvista ta' servizzi ta' a?enzija immobiljarja, peress li dan it-trasferiment g?andu l-g?an li jissostitwixxi po?izzjoni fi pro?edura inti?a g?all-irkupru ta' dejn li tnissel minn kuntratt konklu? fil-kuntest tal-attività ekonomika taxxabbli tag?ha (34). G?alhekk, it-tran?azzjoni kkon?ernata taqa', fil-fehma tieg?i, fil-kamp ta' applikazzjoni tal-VAT (35).

43. Huwa fid-dawl ta' dawn l-elementi ta' interpretazzjoni tar-regoli rilevanti tad-dritt tal-Unjoni, u ming?ajr ?sara g?all-verifika tal-elementi konkreti tal-kaw?a prin?ipali li l-qorti tar-rinviju g?andha tikklassifika t-tran?azzjoni inkwistjoni sabiex tikkonferma l-issu??ettar potenzjali tag?ha g?all-VAT, qabel ma tiddetermina s-sistema ta' e?enzjoni eventwalment applikabbli g?al din it-tran?azzjoni.

44. Fid-dawl tal-klassifikazzjoni li jidhirli li hija l-iktar xierqa, li l-qorti tar-rinviju adottat g?at-tran?azzjoni kkon?ernata, ji?ifieri dik ta' kunsinna ta' proprjetà immobbli, jidhirli li l-probabbiltà li l-e?enzjonijiet previsti fl-Artikolu 135(1)(b) u (d) tad-Direttiva 2006/112 jistg?u japplikaw f'dan il-ka? hija ?g?ira. Madankollu, sabiex inkun e?awrjenti, ser nippre?enta xi osservazzjonijiet f'dan ir-rigward, sabiex ting?ata risposta g?ad-domanda mag?mula u sabiex ji?i kopert il-ka? fejn il-klassifikazzjoni hawn proposta ti?i esklu?a sabiex ting?ata klassifikazzjoni b?ala provvista ta' servizz, li jidhirli hija l-premessa sostnuta mill-qorti tar-rinviju sabiex tag?mel id-domanda preliminari tag?ha.

B. Fuq l-e?enzjonijiet previsti fl-Artikolu 135(1)(b) u (d) tad-Direttiva 2006/112

45. Qabel ma nippro?edi bl-interpretazzjoni kemm tal-punt (b) kif ukoll tal-punt (d) tal-Artikolu 135(1) tad-Direttiva 2006/112 (subtaqsima 3 u subtaqsima 4 rispettivament), ser nindika qabel kollox ir-ra?unijiet li g?alhom inqis ne?essarju li ji?u e?aminati dawn i?-?ew? dispo?izzjonijiet (subtaqsima 1), imbag?ad ser infakkar it-tag?limiet prin?ipali di?à pprovduti mill-?urisprudenza tal-Qorti tal-?ustizzja f’dan ir-rigward (subtaqsima 2).

1. Fuq l-estensjoni ne?essarja tal-portata tar-risposta li ser tag?ti l-Qorti tal-?ustizzja

46. Fuq pjan formali, jista’ ji?i kkonstatat li d-domanda mag?mula mill-qorti tar-rinviju ssemmi biss l-e?enzjoni mill-VAT prevista fil-punt (b) tal-Artikolu 135(1) tad-Direttiva 2006/112, li jipprovdi e?enzjoni mill-VAT ta’ tran?azzjonijiet ta’ “g?oti”, ta’ “negozjar” jew ta’ “immani??jar” ta’ “krediti”. Mid-de?i?joni tar-rinviju jirri?ulta li l-formulazzjoni ta’ din id-domanda hija riflessjoni pura tal-ba?i legali invokata minn PNC fl-appell tag?ha (36). Madankollu, tali ?irkustanzi ma jostakolawx li f’din il-kaw?a ji?u interpretati dispo?izzjonijiet o?ra tal-imsemmija direttiva.

47. Fil-fatt, skont ?urisprudenza stabbilita, sabiex tag?ti risposta utli lill-qorti tar-rinviju, il-Qorti tal-?ustizzja tista’ tie?u inkunsiderazzjoni regoli tad-dritt tal-Unjoni li g?alhom din il-qorti ma tkunx g?amlet riferiment fid-domanda tag?ha. F’dan ir-rigward, hija l-Qorti tal-?ustizzja li g?andha tiddedu?i, mill-elementi kollha prodotti mill-qradi nazzjonali, u b’mod partikolari mill-motivazzjoni tad-de?i?joni tar-rinviju, l-elementi tad-dritt tal-Unjoni li je?tie?u interpretazzjoni fid-dawl tas-su??ett tal-kaw?a (37).

48. F’dan il-ka?, fid-dawl tal-ori?ini tal-kaw?a prin?ipali, li huwa marbut ma’ rikors inti? g?all-e?ekuzzjoni forzata ta’ dejn, jiena tal-opinjoni, b?all-Kummissjoni (38), li l-Qorti tal-?ustizzja g?andha tinterpreta mhux biss il-punt (b) tal-Artikolu 135(1) tad-Direttiva 2006/112, li huwa msemmi fid-domanda preliminari, i?da wkoll il-punt (d) ta’ dan l-istess paragrafu 1, peress li nfakkar li dan l-a??ar punt jipprovdi e?enzjoni mill-VAT ta’ tran?azzjonijiet relatati mad-“djun”.

49. F’dan is-sens, il-Kummissjoni tirrileva, fil-fehma tieg?i ?ustament, li l-perspettiva tal-qorti tar-rinviju li l-punt (b) ta’ dan l-Artikolu 135(1) huwa d-dispo?izzjoni potenzjalment applikabbli f’dan il-ka?, tista’ ti?i spjegata mill-formulazzjoni tal-imsemmi paragrafu 1 fil-ver?joni Portugi?a (39). Fil-fatt, filwaqt li l-ma??oranza tal-ver?jonijiet lingwisti?i l-o?ra jiddistingwu b’mod ?ar il-“krediti”, imsemmija fil-punt (b) ta’ dan il-paragrafu, u d-“djun” imsemmija fil-punt (d), il-ver?joni Portugi?a tu?a l-kelma “créditos” kemm fil-punt (b) kif ukoll fil-punt (d), li jista’ jkun li ?oloq ?erta konfu?joni fir-rigward tal-ba?i legali li tista’ tkun rilevanti fir-rigward tal-kaw?a prin?ipali (40).

50. G?alhekk, anki jekk il-qorti tar-rinviju llimitat id-domanda preliminari tag?ha g?all-interpretazzjoni tal-punt (b) tal-Artikolu 135(1) tad-Direttiva 2006/112, fil-fehma tieg?i, huwa rilevanti li ji?i interpretat ukoll il-punt (d) ta’ dan il-paragrafu 1, sabiex ji?i ddeterminat jekk tran?azzjoni b?al dik inkwistjoni fil-kaw?a prin?ipali tistax tkun koperta minn wa?da minn dawn id-dispo?izzjonijiet, u dan fid-dawl tat-tag?limiet ipprovduti mill-?urisprudenza tal-Qorti tal-?ustizzja e?istenti f’dan ir-rigward.

51. Ninnota li fil-ka? li t-tran?azzjoni inkwistjoni ti?i kklassifikata b?ala kunsinna ta’ proprjetà immobbli, kif nipproponi jien, ikun possibbli li wie?ed jistaqsi jekk il-punti (j) u (k) tal-imsemmi Artikolu 135(1), li jirrigwardaw il-provvisti “ta’ bini [...] u ta’ l-art li fuqha hija tinsab” u “ta’ art li ma nbniex” rispettivament (41), jistg?ux japplikaw f’dan il-ka?, b’tali mod li din it-tran?azzjoni ti?i e?entata mill-VAT, kif ikun ?eneralment il-ka? f’dan il-qasam (42). Barra minn hekk, PNC semmiet dawn id-dispo?izzjonijiet kemm fl-appell tag?ha quddiem il-qorti tar-rinviju kif ukoll fl-osservazzjonijiet tag?ha quddiem il-Qorti tal-?ustizzja. Madankollu, fid-dawl tas-sustanza tad-domanda mag?mula mill-qorti tar-rinviju u tal-indikazzjonijiet limitati li jinsabu fid-de?i?joni tag?ha fir-rigward tat-tip ta’ proprjetà immobbli kkon?ernata mit-trasferiment kontenzju?, ma hinix ser

nid?ol fl-interpretazzjoni ta' dawn il-punti (j) u (k) (43).

2. Fuq l-acquis ?urisprudenzjali fir-rigward tal-interpretazzjoni tal-Artikolu 135(1)(b) u (d) tad-Direttiva 2006/112

52. Mill-?urisprudenza tal-Qorti tal-?ustizzja f'dan il-qasam jirri?ulta li fl-interpretazzjoni tal-punti (b) u (d) tal-Artikolu 135(1) tad-Direttiva 2006/112 g?andhom jittie?du inkunsiderazzjoni sensiela ta' regoli komuni g?al dawn id-dispo?izzjonijiet (44).

53. *L-ewwel nett*, huwa stabbilit li l-e?enzjonijiet kollha previsti fl-Artikolu 135(1) ta' din id-direttiva jikkostitwixxu *kun?etti awtonomi* tad-dritt tal-Unjoni li g?andhom l-g?an li jevitaw diver?enzi fl-applikazzjoni tas-sistema tal-VAT minn Stat Membru g?al ie?or u li g?andhom ji?u interpretati b'mod uniformi, fid-dawl tal-kuntest ?enerali u tal-g?anijiet tas-sistema komuni tal-VAT (45). Minn dan jirri?ulta li tran?azzjoni tista' tkun is-su?ett tal-imsemmija e?enzjonijiet irrispettivament mill-klassifikazzjoni li din it-tran?azzjoni g?andha fid-dawl tad-dritt ta' Stat Membru u jkun x'ikun l-isem li l-partijiet jag?tu lil din it-tran?azzjoni.

54. *It-tieni nett*, il-Qorti tal-?ustizzja fakkret diversi drabi li termini u?ati sabiex jindikaw l-e?enzjonijiet previsti fl-imsemmi Artikolu 135(1) g?andhom ji?u *interpretati b'mod ristrett*, peress li dawn jikkostitwixxu derogi g?all-prin?ipju ?enerali li jipprevedi li l-VAT tin?abar fuq kull kunsinna ta' o??etti u kull provvista ta' servizzi mwettqa bi ?las minn persuna taxxabbli. Madankollu, l-interpretazzjoni tag?hom ma tistax tkun restrettiva sal-punt li ??a??ad il-fatturi ta' e?enzjoni kkon?ernati mill-effett utli tag?hom (46).

55. *It-tielet nett*, fir-rigward b'mod iktar spe?ifiku tat-tran?azzjonijiet e?enti skont il-punti (b) sa (g) tal-Artikolu 135(1) tad-Direttiva 2006/112, il-Qorti tal-?ustizzja dde?idiet li dawn huma ddefiniti skont *in-natura tal-provvista* ta' servizzi pprovduti u mhux skont il-fornitur jew id-destinatarju tas-servizz. Fi kliem ie?or, l-e?enzjoni ma hijiex su?etta g?all-kundizzjoni li t-tran?azzjoni inkwistjoni titwettaq minn ?ertu tip ta' stabbiliment jew persuna ?uridika, i?da g?all-kundizzjoni li din it-tran?azzjoni tikkostitwixxi, min-natura tag?ha stess, tran?azzjoni finanzjarja (47). F'dan ir-rigward, il-Qorti tal-?ustizzja enfasizzat li l-iskop tal-e?enzjoni tat-tran?azzjonijiet previsti fil-punti (b) sa (g) kien, b'mod partikolari, li jtaffu d-diffikultajiet marbuta mad-determinazzjoni tal-ba?i ta' taxxa u tal-ammont tal-VAT li jista' jitnaqqas (48).

56. Wara li fakkart dawn ir-regoli ta' interpretazzjoni prin?ipali li fil-fehma tieg?i huma rilevanti f'din il-kaw?a, dawn g?andhom issa ji?u implimentati, sabiex ji?i ddeterminat jekk it-tran?azzjoni ta' trasferiment inkwistjoni fil-kaw?a prin?ipali tistax tkun koperta mid-dispo?izzjonijiet tal-punt (b) jew tal-punt (d) tal-imsemmi Artikolu 135(1).

3. Fuq l-applikazzjoni eventwali tal-Artikolu 135(1)(b) tad-Direttiva 2006/112

57. Permezz tad-domanda tag?ha, il-qorti tar-rinvju tistaqsi lill-Qorti tal-?ustizzja, essenzjalment, dwar jekk tran?azzjoni b?al dik inkwistjoni fil-kaw?a prin?ipali taqax ta?t il-kun?etti ta' "g?oti", ta' "negozjar" jew ta' "immani??jar" ta' "kredit" fis-sens tal-Artikolu 135(1)(b) tad-Direttiva 2006/112.

58. Qabelxejn, nippre?i?a li fid-dawl tal-?urisprudenza ??itata iktar 'il fuq li tipprovdi li l-kun?etti hemm imsemmija u l-e?enzjonijiet li jirri?ultaw minnhom g?andhom ikunu s-su?ett ta' per?ezzjoni *awtonoma* (49), l-argumenti ta' PNC ibba?ati fuq il-kontenut tad-dritt ?ivili Portugi? u tal-g?a?la tal-partijiet li jikklassifikaw it-tran?azzjoni kontenzju?a b?ala "cess?o de cr?dito" (50), huma fil-fehma tieg?i, irrilevanti.

59. Barra minn hekk, nenfasizza li l-qorti tar-rinvju stess tinnota li mill-?urisprudenza tal-Qorti

tal-?ustizzja (51) jirri?ulta li l-e?enzjoni mill-VAT prevista fl-Artikolu 135(1)(b) tapplika “tkun xi tkun in-natura tal-fornitur jew tad-destinatarju, peress li [l-imsemmija] e?enzjoni hija ddefinita skont in-natura tat-tran?azzjonijiet inkwistjoni, u mhux skont in-natura tal-intervenjenti” (52). Minn dan hija ?ustament tidde?i li l-e?enzjoni kkon?ernata tista’ tapplika g?at-tran?azzjonijiet previsti minn din id-dispo?izzjoni anki meta dawn tal-a??ar jitwettqu minn entitajiet o?ra minbarra l-istituzzjonijiet finanzjarji (53).

60. Min-na?a l-o?ra, din il-qorti tesprimi dubji rigward l-applikabbiltà f’dan il-ka? tal-punt (b), min?abba n-natura spe?ifika tat-tran?azzjoni kontenzju?a. Hija tindika li din hija “trasferiment, bi ?las, ta’ po?izzjoni pro?edurali f’rikors inti? g?all-irkupru ta’ dejn irrikonoxxut minn de?i?joni ?udizzjarja” (54). Issa, fil-fehma tag?ha, il-Qorti tal-?ustizzja sallum idde?idiet biss fir-rigward ta’ sitwazzjonijiet marbuta mal-“g?oti ta’ krediti/finanzjamenti/self fis-sens tradizzjonali (ji?ifieri marbuta ma’ interessi, self jew finanzjament)”.

61. Fil-fatt, minkejja li l-Qorti tal-?ustizzja g?adha qatt ma kellha ka? b?al dak tal-kaw?a prin?ipali, madankollu hija dde?idiet diversi drabi dwar l-applikazzjoni tal-Artikolu 135(1)(b) tad-Direttiva 2006/112 g?al tran?azzjonijiet ta’ “g?oti” ta’ “kreditu” fis-sens klassiku ta’ dan it-terminu, ji?ifieri li jikkonsistu fit-tqeg?id g?ad-dispo?izzjoni ta’ somma ta’ flus ta’t forma ta’ self, rimborsabbli f’dati partikolari u eventwalment flimkien mal-interessi (55). Barra minn hekk, il-Qorti tal-?ustizzja di?à inkludiet f’dan il-kun?ett konfigurazzjoni iktar atipika, billi a??ettat li l-?las iddifferit tal-prezz tax-xiri ta’ o??ett a??ettat minn fornitur, bi ?las ta’ interessi, jista’ jitqies b?ala g?oti ta’ kreditu, sakemm il-?las ta’ interessi ma jikkostitwixxi element tal-korrispettiv miksub g?all-kunsinna ta’ o??etti jew g?all-provvista ta’ servizzi, i?da r-remunerazzjoni ta’ dan il-kreditu (56). F’dan il-ka?, b?all-Gvern Portugi? u l-Kummissjoni, inqis li t-trasferiment imwettaq mill-persuna taxxabli kkon?ernata, ji?ifieri minn PNC, ma g?andux l-g?an, milli jidher, la li jag?ti kreditu fis-sens tradizzjonali tat-terminu u lanqas tali ?las iddiferit g?ax-xiri ta’ o??ett.

62. Fir-rigward tal-kun?ett ta’ “negozjar” ta’ krediti fis-sens tal-Artikolu 135(1)(b) tad-Direttiva 2006/112, il-Qorti tal-?ustizzja dde?idiet li dan ikopri l-attività ta’ persuna intermedjarja li, inkambju g?al remunerazzjoni, tipprovdi servizz ta’ medjazzjoni, li tag?mel dak li huwa ne?essarju sabiex ?ew? partijiet jikkonkludu kuntratt dwar prodott finanzjarju, ming?ajr ma n-negozjatur ikun huwa stess parti fil-kuntratt, u lanqas ikollu interess proprju fir-rigward tal-kontenut tieg?u (57). Jiena naqbel mal-opinjoni tal-Gvern Portugi? li t-tran?azzjoni inkwistjoni fil-kaw?a prin?ipali, li tirrigwarda trasferiment imwettaq direttament mill-persuna taxxabli kkon?ernata favur il-parti kontraenti tag?ha, ma tikkorrispondi xejn g?al dan il-kun?ett.

63. Finalment, fir-rigward tal-kun?ett ta’ “immani??jar” ta’ krediti fis-sens tal-imsemmi punt (b), nirrileva li dan tal-a??ar jindika espressament li, sabiex tkun e?enti, tali attività g?andha tkun e?er?itata mill-persuna li tag?ti l-krediti. Il-Gvern Portugi? jargumenta, fil-fehma tieg?i ?ustament, li dan il-kun?ett donnu jirreferi g?al attività li tinkludi l-e?ekuzzjoni ta’ kompiti b?all-anali?i, is-sorveljanza jew il-massimizzazzjoni ta’ krediti mi?muma mill-klijent ta’ din il-persuna taxxabli (58), li bl-ebda mod ma huwa l-ka? fl-attività inkwistjoni f’dan il-ka?.

64. G?alhekk, jiena tal-opinjoni li tran?azzjoni b?al dik inkwistjoni fil-kaw?a prin?ipali ma tikkostitwixxi b?mod ?ar wa?da mit-tran?azzjonijiet finanzjarji relatati mal-“kreditu” li jibbenefikaw minn e?enzjoni mill-VAT, li huma previsti fl-Artikolu 135(1)(b) tad-Direttiva 2006/112.

4. **Fuq l-applikazzjoni eventwali tal-Artikolu 135(1)(d) tad-Direttiva 2006/112**

65. Fid-dawl tal-g?an tal-kaw?a prin?ipali, g?andu ji?i e?aminat jekk it-tran?azzjoni li wasslet g?al din il-kaw?a tistax taqa’ ta’t il-ka?ijiet ta’ e?enzjoni mill-VAT previsti fl-Artikolu 135(1)(d) tad-Direttiva 2006/112, peress li jikkostitwixxu tran?azzjoni li tirrigwarda “djun” fis-sens ta’ din id-dispo?izzjoni, ming?ajr madankollu ma tikkorrispondi g?al “irkupru ta’ djun”, li hija espressament

esklu? a mill-e? enzjoni skont l-imsemmi punt (d) *in fine*.

66. F'dan ir-rigward, ninnota li billi segwiet ir-regoli ta' interpretazzjoni fuq imsemmija (59), il-Qorti tal-?ustizzja dde?idiet diversi drabi li sabiex ji?i ddeterminat jekk tran?azzjoni tistax ti?i *e?entata mill-VAT skont il-punt (d)* ta' dan l-Artikolu 135(1), g?andhom jittie?du inkunsiderazzjoni ?-?irkustanzi partikolari li fihom tkun se??et it-tran?azzjoni, u mhux il-persuni kkon?ernati, kif ukoll g?andu ji?i vverifikat jekk hija tissodisfax il-funzjonijiet spe?ifi?i u essenzjali ta' wie?ed mis-servizzi finanzjarji previsti f'dan il-punt (d) (60). Min-na?a l-o?ra, sa fejn naf jien, il-Qorti tal-?ustizzja ma tatx definizzjoni pre?i?a tal-kun?ett ta' "djun" fis-sens ta' din id-dispo?izzjoni.

67. Nenfazizza li, minkejja li t-test li ttraspona l-punt (d) tal-imsemmi paragrafu 1 fid-dritt Portugi? ma ju?ax it-terminu e?attament ekwivalenti g?all-kelma "djun" (61) u?ata wara l-kelma "trasferimenti" f'din id-dispo?izzjoni tad-dritt tal-Unjoni, dan fih innifsu ma jostakolax l-applikazzjoni ta' dan il-punt (d) f'kuntest b?al dak tal-kaw?a prin?ipali, peress li l-kun?etti hemm inklu?i g?andhom ji?u pper?epiti b'mod awtonomu (62) u li je?isti obbligu li t-test nazzjonali kkon?ernat ji?i interpretat b'konformita' mad-dritt tal-Unjoni (63).

68. Madankollu, anki fil-ka? li, g?all-kuntrarju ta' dak li jiena qieg?ed nipproponi, it-tran?azzjoni inkwistjoni fil-kaw?a prin?ipali ti?i kklassifikata, fir-rigward tal-issu??ettar g?all-VAT, b?ala provvista ta' servizz li jirrigwarda t-trasferiment ta' dritt mhux korporali, din tal-a??ar kellha l-g?an mhux li tag?ti dritt li wie?ed jir?ievi ?las ta' dejn (64), i?da drittijiet fuq proprjeta' immobbli (65). Fi kliem ie?or, fil-fehma tieg?i, ma jistax jitqies li t-tran?azzjoni kkon?ernata tissodisfa l-funzjonijiet spe?ifi?i u essenzjali ta' servizz finanzjarju tan-natura ta' "transazzjonijiet [...] li jikkon?ernaw [...] debiti [djun]" fis-sens tal-imsemmi punt (d).

69. Sussidjarjament, fir-rigward tal-e??ezzjoni *marbuta mal-"irkupru ta' djun"* prevista fil-punt (d) *in fine* tal-Artikolu 135(1) tad-Direttiva 2006/112, mill-?urisprudenza tal-Qorti tal-?ustizzja jirri?ulta li peress li hija g?andha n-natura ta' e??ezzjoni g?al regola li tidderoga mill-applikazzjoni ?enerali tal-VAT, dan il-kun?ett g?andu jing?ata portata wiesg?a. G?alhekk, meta l-persuna taxxabbli tipprovdi bi ?las servizz li g?andu l-g?an li jikseb il-?las ta' djun dovuti lill-klijent tag?ha, billi te?ilsu mill-kompiti u mir-riskji li huma marbuta man-nuqqas ta' ?las mid-debitur, din il-persuna taxxabbli ma tistax tibbenefika mill-e?enzjoni prevista mill-imsemmija dispo?izzjoni (66).

70. F'dan il-ka?, anki jekk ji?i pre?unt li t-tran?azzjoni kontenzju?a tista' ti?i kklassifikata b?ala provvista ta' servizz, fi kwalunkwe ka?, it-trasferiment imwettaq mill-persuna taxxabbli kkon?ernata, ji?ifieri PNC, bl-ebda mod ma jista' ji?i analizzat b?ala servizz bi ?las inti? sabiex jirkupra dejn dovut lill-parti l-o?ra fil-kuntratt, Starplant (67), b'tali mod li dan it-trasferiment ikun kopert mill-e??ezzjoni stabbilita fl-imsemmi punt (d) *in fine*.

71. G?aldaqstant, jiena tal-opinjoni li l-punti (b) u (d) tal-Artikolu 135(1) tad-Direttiva 2006/112 g?andhom ji?u interpretati fis-sens li l-ebda wie?ed minnhom ma japplika g?al tran?azzjoni b?al dik inkwistjoni fil-kaw?a prin?ipali.

V. **Konkluzjoni**

72. Fid-dawl tal-kunsiderazzjonijiet pre?edenti, nipproponi li l-Qorti tal-?ustizzja tirrispondi kif ?ej g?ad-domanda preliminari mag?mula mis-Supremo Tribunal Administrativo (il-Qorti Amministrattiva Suprema, il-Portugall):

L-Artikolu 135(1)(b) u (d) tad-Direttiva tal-Kunsill 2006/112/KE tat-28 ta' Novembru 2006 dwar is-sistema komuni ta' taxxa fuq il-valur mi?jud, g?andu ji?i interpretat fis-sens li l-e?enzjonijiet mit-taxxa fuq il-valur mi?jud previsti fil-punti (b) u (d), g?at-tran?azzjonijiet li jirrigwardaw rispettivament, l-g?oti u n-negozjar ta' krediti jew l-immani??jar tag?hom kif ukoll id-djun, ma

japplikawx g?al tran?azzjoni b?al dik inkwistjoni fil-kaw?a prin?ipali, li fiha persuna taxxabbli tittrasferixxi lil terz, g?al korrispettiv im?allas minn din tal-a??ar, il-po?izzjoni tag?ha fi pro?edura ta' e?ekuzzjoni forzata, li hija inti?a sabiex tikseb l-irkupru ta' dejn li huwa rrikonoxxut minn de?i?joni ?udizzjarja u li l-?las tieg?u huwa ggarantit minn dritt fuq proprjetà immobbli maqbuda li ?iet a??udikata lilha.

1 Lingwa ori?inali: il-Fran?i?.

2 Direttiva tal-Kunsill tat-28 ta' Novembru 2006 dwar is-sistema komuni ta' taxxa fuq il-valur mi?jud (?U 2006, L 347, p. 1, rettifika fil-?U 2007, L 335, p. 60).

3 Is-Sitt Direttiva tal-Kunsill tas-17 ta' Mejju 1977 fuq l-armonizzazzjoni tal-li?ijiet ta' l-Istati Membri dwar taxxi fuq id-d?ul mill-bejg? - Sistema komuni ta' taxxa fuq il-valur mi?jud: ba?i uniformi ta' stima (?U Edizzjoni Spe?jali bil-Malti, Kapitolu 9, Vol. 1, p. 23, iktar 'il quddiem is-“Sitt Direttiva”).

4 Infakkar li l-imsemmi Artikolu 135(1)(b) sa (g) jirriprodu?i, f'termini essenzjalment identi?i, l-e?enzjonijiet li pre?edentement kienu previsti rispettivament fil-punti 1 sa 6 tal-Artikolu 13B(d) tas-Sitt Direttiva (ara wkoll, is-sentenza tal-25 ta' Lulju 2018, DPAS, C?5/17, EU:C:2018:592, punt 4).

5 Fir-rigward ta' dawn id-dispo?izzjonijiet ta' traspo?izzjoni, ara, b'mod partikolari, is-sentenza tat-8 ta' Marzu 2012, Il-Kummissjoni vs Il-Portugall (C?524/10, EU:C:2012:129, punt 14).

6 Dejn ikkalkolat kif ?ej: EUR 125 000 (kummissjoni tal-a?enzija) + EUR 26 250 (VAT fuq din il-kummissjoni) + EUR 19 609.62 (interessi moratorji).

7 Skont il-fajl nazzjonali, jidher li din is-somma tikkorrispondi g?al 70 % tal-prezz tal-bejg? tal-immobbli inkwistjoni, kif stabbilit mill-espert ?udizzjarju abba?i ta' stima ta' proprjetà immobbli mwettqa minn entità indipendenti g?al dan il-g?an.

8 Skont dan il-ftehim, abbozzat mir-re?istratur tal-qorti adita mill-kaw?a g?all-finijiet ta' irkupru forzat, PNC intrabtet li twettaq u/jew tiffirma individwalment jew b'mod kon?unt ma' Starplant dak me?tie? g?as-sostituzzjoni pro?edurali immedjata.

9 Bilan? ikkalkolat kif ?ej: EUR 351 619.90 (prezz im?allas minn Starplant) – EUR 125 000 (kummissjoni tal-a?enzija) – EUR 26 250 (VAT fuq din il-kummissjoni).

10 VAT ikkalkolata kif ?ej: EUR 351 619.90 (prezz im?allas minn Starplant) x 21 %.

11 Nenfasisza li l-kaw?a prin?ipali tirrigwarda biss it-tassazzjoni tat-trasferiment imwettaq fid-29 ta' Settembru 2010, u mhux it-tassazzjoni tal-kummissjoni mi?bura minn PNC fir-rigward tas-servizz ta' a?ent immobiljarju li hija pprovdiet lill-klijenta tag?ha.

12 PNC tirreferi g?as-sentenzi tal-15 ta' ?unju 1989, Stichting Uitvoering Financiële Acties (348/87, EU:C:1989:246); tas-27 ta' Ottubru 1993, Muys' en De Winter's Bouw- en Aannemingsbedrijf (C?281/91, EU:C:1993:855), kif ukoll tal-21 ta' ?unju 2007, Ludwig (C?453/05, EU:C:2007:369).

13 Skont ?urisprudenza stabbilita, fil-kuntest ta' rinviju g?al de?i?joni preliminari, il-Qorti tal-?ustizzja g?andha l-fakultà li tipprovdil lill-qradi nazzjonali l-indikazzjonijiet ne?essarji kollha li hija tqies ne?essarji sabiex tidde?iedi l-kaw?a prin?ipali, i?da huma biss dawn il-qradi li g?andhom jivverifikaw li l-kundizzjonijiet fattwali li jwasslu g?all-applikazzjoni ta' regola tal-Unjoni huma ssodisfatti fil-kaw?a pendenti quddiemhom u jnisslu l-konkluzjonijiet minnhom g?all-finijiet tad-de?i?joni li huma mitluba jag?tu (ara b'mod partikolari, is-sentenzi tal-5 ta' ?unju 2014, Mahdi,

C?146/14 PPU, EU:C:2014:1320, punti 78 sa 80, kif ukoll tas-7 ta' Awwissu 2018, Prenninger et, C?329/17, EU:C:2018:640, punt 27).

14 Ara wkoll il-punt 19 ta' dawn il-konklużjonijiet.

15 Fl-osservazzjonijiet bil-miktub tagħha, il-Kummissjoni kienet qieset li t-tranżazzjoni kontenzjuża tikkostitwixxi trasferiment ta' dejn bi qas li taqa' fil-kamp ta' applikazzjoni tal-VAT, i?da hija bidlet il-pożizzjoni tagħha wara li saret taf bil-fatti li rriżultaw waqt id-dibattiti li se?ew quddiem il-Qorti tal-?ustizzja.

16 Fuq l-eżenzjonijiet li jirrigwardaw il-proprjetà immobbli, ara l-punt 51 ta' dawn il-konklużjonijiet.

17 Sentenza tas-27 ta' Ottubru 2011 (C?93/10, EU:C:2011:700).

18 Infakkar li PNC bieget il-pożizzjoni tagħha fi pro?edura inti?a g?all-irkupru forzat tad-dejn dovut lilha. Ser nindirizza l-klassifikazzjoni ta' dan it-trasferiment iktar 'il quddiem (ara l-punti 33 et seq).

19 Skont l-osservazzjonijiet ipprezentati quddiem il-Qorti tal-?ustizzja, it-trasferiment se?pre?i?ament il-?urnata ta' qabel dik li fiha s-sentenza li a?udikat il-proprjetà immobbli, maqbud favur PNC, saret definitiva. G?alhekk, il-probabbiltà li d-debitri?i tappella minn din is-sentenza wisq probabbli kienet tidher ?g?ira, b'tali mod li l-partijiet fil-ftehim ta' trasferiment setg?u jippjanaw it-termini tal-ftehim tagħhom abba?i tal-preunzjoni li ma kienx hemm appell.

20 Skont din id-de?i?joni, "i?-?edent [kien] ir?ieva ming?and i?-?essjonarju, b?ala korrispettiv g?at-trasferiment, ammont inqas minn dak li huwa s-su?ett tar-rikors". Jekk din il-formola tal-a??ar g?andha tinftehem fis-sens li t-trasferiment twettaq g?al prezz inqas mill-valur tad-dejn li huwa s-su?ett tar-rikors g?al e?ekuzzjoni forzata, jidhirli li din id-dikjarazzjoni hija ?baljata, fid-dawl tal-fatti fuq imsemmija (ara l-punti 15 u 17), li minnhom donnu jirri?ulta li l-valur tad-drittijiet u tal-obbligi fuq il-proprjetà immobbli li ?ew ittrasferiti minn PNC huwa ikbar mill-prezz im?allas minn Starplant.

21 Ara b'mod partikolari, is-sentenzi tat-12 ta' Lulju 2012, J.J. Komen en Zonen Beheer Heerhugowaard (C?326/11, EU:C:2012:461 punt 33); tat-22 ta' Frar 2018, T?2 (C?396/16, EU:C:2018:109, punt 43); tat-22 ta' Novembru 2018, MEO – Serviços de Comunicações e Multimédia (C?295/17, EU:C:2018:942, punt 43), kif ukoll tal-10 ta' Jannar 2019, A (C?410/17, EU:C:2019:12, punt 47).

22 Fuq il-problemi lingwisti?i marbuta mal-u?u tat-terminu "dejn", ara l-punt 49 ta' dawn il-konklużjonijiet.

23 Filwaqt li fl-iskema klassika ta' trasferiment ta' dejn, i?-?edent jikseb ?eneralment prezz inqas g?all-valur tad-dejn tieg?u, g?aliex i?-?essjonarju jassumi r-riskju inerenti g?alih (ara wkoll il-punti 30 u 31 ta' dawn il-konklużjonijiet).

24 Waqt is-seduta, PNC indikat li Starplant kienet ser tassumi l-?las ta' dan l-a??ar ammont, skont il-ftehim tagħhom, peress li hija ma kellhiex il-fondi ne?essarji g?al dan.

25 L-oneru a??ettat minn Starplant huwa, fil-fehma tieg?i, riflessjoni tal-valur reali tal-proprjetà immobbli li kienet a??udikata favur PNC (ara n-nota ta' qieg? il-pa?na 7 ta' dawn il-konklużjonijiet), li tindika l-possibbiltà ta' bejg? mill-?did bi prezz vanta??ju?.

26 Ara l-punti 18 *et seq* ta' dawn il-konklużjonijiet.

27 Ara b'mod partikolari, is-sentenzi tal-10 ta' Marzu 2011, *Bog et* (C-497/09, C-499/09, C-501/09 u C-502/09, EU:C:2011:135, punti 53 *et seq*); tat-18 ta' Ottubru 2018, *Volkswagen Financial Services (UK)* (C-153/17, EU:C:2018:845, punti 30 *et seq*), kif ukoll tat-28 ta' Frar 2019, *Sequeira Mesquita* (C-278/18, EU:C:2019:160, punti 30 *et seq*).

28 Hija l-urisprudenza stabbilita li l-kunġett ta' "kunsinna ta' oġġetti" previst minn din id-dispożizzjoni ma jirreferix għat-trasferiment ta' proprjetà mwettaq fil-forom previsti mid-dritt nazzjonali applikabbli, iċ-ċa tinkludi kull tranżazzjoni ta' trasferiment ta' oġġetti korporali minn parti li tawtorizza lill-parti l-oġġra tiddisponi minnu b'allikieku kienet il-proprjetarja ta' dan l-oġġett (ara, b'mod partikolari, is-sentenzi tat-8 ta' Frar 1990, *Shipping and Forwarding Enterprise Safe*, C-320/88, EU:C:1990:61, punti 7 sa 9; tat-3 ta' Settembru 2015, *Fast Bunkering Klaipėda*, C-526/13, EU:C:2015:536, punt 51, kif ukoll tad-19 ta' Diċembru 2018, *AREX CZ*, C-414/17, EU:C:2018:1027, punt 75).

29 Mill-urisprudenza tal-Qorti tal-Ġustizzja jirriżulta li kunsinna ta' oġġetti titwettaq "bi l-as" fis-sens tal-imsemmi punt (a), meta teżisti rabta diretta bejn l-oġġett ikkunsinnat u l-korrispettiv riżevut, fejn il-prezz riżevut mill-fornitur jikkostitwixxi l-korrispettiv effettiv tal-oġġett ipprovdut mix-xerrej (ara b'mod partikolari, is-sentenzi tal-21 ta' Novembru 2013, *Dixons Retail*, C-494/12, EU:C:2013:758, punt 32; tal-11 ta' Mejju 2017, *Posnania Investment*, C-36/16, EU:C:2017:361, punt 31, kif ukoll tat-13 ta' Jannarju 2018, *Gmina Wrocław*, C-665/16, EU:C:2018:431, punt 43).

30 Mill-urisprudenza tal-Qorti tal-Ġustizzja jirriżulta li provvista ta' servizz titwettaq "bi l-as" fis-sens tal-imsemmi punt (?) meta teżisti rabta bejn is-servizz ipprovdut u l-korrispettiv riżevut, fejn ir-remunerazzjoni li jirriżevu l-prestatarju tkun il-korrispettiv effettiv tas-servizz mogħti lill-benefiċjarju (ara, b'mod partikolari, is-sentenzi tad-29 ta' Ottubru 2015, *Sauçat*, C-174/14, EU:C:2015:733, punt 32, kif ukoll tal-5 ta' Lulju 2018, *Marcandi*, C-544/16, EU:C:2018:540, punti 36 u 37).

31 B'mod partikolari, l-Artikolu 2(1)(a) u (?) u l-ewwel subparagrafu tal-Artikolu 9(1) tagħha.

32 Pereżempju, għall-kuntrarju, b'mod partikolari għall-każ fejn persuna taxxabbli twettaq tranżazzjoni fi kwalità privata (ara b'mod partikolari, is-sentenzi tal-4 ta' Ottubru 1995, *Armbrrecht*, C-291/92, EU:C:1995:304, punti 16 *et seq*, kif ukoll tad-9 ta' Lulju 2015, *Trgovina Prizma*, C-331/14, EU:C:2015:456, punti 18 *et seq*).

33 Ara s-sentenza tat-13 ta' Jannarju 2013, *Kostov* (C-62/12, EU:C:2013:391, punti 27 *et seq*), kif ukoll il-konklużjonijiet tal-Avukat Ġenerali Kokott fil-kawża *Posnania Investment* (C-36/16, EU:C:2017:134, punti 33 *et seq*), fejn l-argument ien enfasizzat li, fil-każ konkret li ta' lok għall-imsemmija sentenza, kienet teżisti rabta mill-qrib bejn l-attività sekondarja tal-persuna kkonfermata u l-attività prinċipali tagħha suġġetta għall-VAT.

34 Il-Gvern Portugiż argumenta, b'mod iktar preċiż, li r-rabta diretta ma' din l-attività għandha titqies miksuba "għall-iesi fil-każ ta' kawża għal dikjarazzjoni u għall-eżekuzzjoni, kuntratt ji kkonstatat fil-kuntest tal-attività ekonomika ta' [PNC], jew għall-iesi hija [PNC] li bbenefikat minn drittijiet u li kellha obbligi imposti l-idizzjarjament fil-kuntest tal-azzjoni għall-eżekuzzjoni, jew għall-iesi hija [PNC] li f'iesimha u għall-nom tagħha stess, ikkonkludiet il-kuntratt li ta' lok għat-trasferiment bi l-as lil terza persuna tal-faxxa ta' drittijiet u obbligi iktar il fuq".

35 Ara b'analoġija, is-sentenza tat-12 ta' Jannar 2006, *Optigen et* (C-354/03, C-355/03 u C-484/03, EU:C:2006:16, punti 42 *et seq*), kif ukoll tat-8 ta' Novembru 2018, *C&D Foods Acquisition* (C-502/17, EU:C:2018:888, punti 35 *et seq*).

36 Ara l-punt 22 ta' dawn il-konklużjonijiet.

37 Ara b'mod partikolari, is-sentenzi tat-22 ta' Ottubru 2015, *Impresa Edilux u SICEF* (C-425/14, EU:C:2015:721, punt 20), kif ukoll tad-19 ta' Diċembru 2018, *AREX CZ* (C-414/17, EU:C:2018:1027, punti 34 u 35).

38 Fl-osservazzjonijiet bil-miktub tagħhom, PNC u l-Gvern Portugiż irrispondew għad-domanda preliminari mill-perspettiva tal-punt (b) tal-Artikolu 135(1) tad-Direttiva 2006/112 biss. Madankollu, waqt is-seduta huma kienu mistiedna mill-Qorti tal-Ġustizzja, jien du pożizzjoni dwar l-opinjoni tal-Kummissjoni li tranżazzjoni b'al dik inkwistjoni fil-kawża prinċipali tista' taqa' pjuttost ta' l-eżenzjoni tal-punt (d) tal-imsemmi paragrafu 1.

39 F'dan ir-rigward, infakkar li, sabiex tiġi interpretata dispożizzjoni tad-dritt tal-Unjoni, il-formulazzjoni u'ata f'waċċa mill-verżjonijiet lingwistiċi tagħha ma tistax tingħata prijetà fil-konfront tal-o'rajn u li f'ka' ta' nuqqas ta' qbil bejn id-diversi verżjonijiet għandhom jittie'du inkunsiderazzjoni l-kuntest u l-iskop tal-leġiżlazzjoni li minnha tkun tagħmel parti din id-dispożizzjoni (ara b'mod partikolari, is-sentenzi tat-22 ta' Ottubru 2015, *Hedqvist*, C-264/14, EU:C:2015:718, punt 47, kif ukoll tal-25 ta' Ottubru 2018, *Tänzer & Trasper*, C-462/17, EU:C:2018:866, punt 20).

40 Il-Kummissjoni tesponi li, fil-verżjoni Portugiża tal-Artikolu 135(1) tad-Direttiva 2006/112, il-kelma "créditos" (bil-Franġiżi "crédits") hija u'ata fil-punti (b) u (?), filwaqt li l-kliema "créditos" u "dívidas" (bil-Franġiżi "créances") jinsabu flimkien fil-punt (d), li jista' jagħti l-impressjoni lid-destinatarji ta' din il-verżjoni li t-tliet termini huma ekwivalenti għall-finijiet ta' din id-direttiva. Għall-kuntrarju, fil-maġġoranza tal-verżjonijiet lingwistiċi l-o'ra (bl-eżenzjoni tal-verżjoni Taljana u dik Spanjola), it-terminu korrispondenti għall-kelma "créditos" jintuza fil-punti (b) u (?), filwaqt li huwa biss t-terminu korrispondenti għall-kelma "dívidas" li jintuza fil-punt (d).

41 Nippreżenta li l-imsemmija punti (j) u (k) jirriċervaw espressament il-każijiet partikolari previsti fil-punti (a) u (b) tal-Artikolu 12(1) tal-istess direttiva, jiġifieri "il-provvista, qabel l-ewwel okkupazzjoni, ta' bini jew parti minn bini u ta' l-art li fuqha jinstab il-bini" u "il-provvista ta' art għall-bini" rispettivament.

42 Fil-konklużjonijiet tiegħu fil-kawża *Blasi* (C-346/95, EU:C:1997:432, punt 15), l-Avukat Ġenerali Jacobs enfasizza li "[s]kont is-[Sitt] Direttiva, il-kunsinna u l-kera ta' proprjetajiet immobbli huma b'ala prinċipju eżenti mill-VAT, skont l-Artikolu 13B(b), (g) u (h) tagħha, li jikkorrispondu għall-Artikolu 135(1)(j), (k) u (l) tad-Direttiva 2006/112]. Dawn l-eżenzjonijiet jirriflettu d-diffikultajiet partikolari li jeżistu għall-applikazzjoni tal-VAT għal tali proprjetajiet. Għall-kuntrarju ta' beni ordinarji, l-art ma hijiex riżultat ta' proċess ta' produzzjoni; barra minn hekk, ladarba mibni, il-bini jista' jibdel il-proprjetarju tiegħu diversi drabi matul il-oġġett tiegħu, u afna drabi mingħajr ma jkun l-oġġett ta' attività ekonomika addizzjonali".

43 Dispożizzjonijiet li huma s-suġġett, b'mod partikolari, tas-sentenzi tas-17 ta' Jannar 2013, *Woningstichting Maasdriel* (C-543/11, EU:C:2013:20, punti 22 sa 36), u tat-13 ta' Jannar 2018, *Polfarmex* (C-421/17, EU:C:2018:432, punt 43), kif ukoll tal-konklużjonijiet tal-Avukat Ġenerali Bobek fil-kawża *KPC Herning* (C-71/18, EU:C:2019:226, punti 23 *et seq*).

44 Nippreżenta li l-o'urisprudenza tal-Qorti tal-Ġustizzja relatata mad-dispożizzjonijiet tas-Sitt

Direttiva li għandhom kontenut ekwivalenti, jiġifieri l-Artikolu 13B(d)(1) sa (6) ta' din id-direttiva, hija rilevanti sabiex jiġi interpretat l-Artikolu 135(1)(b) sa (g) tad-Direttiva 2006/112 (ara s-sentenzi tas-26 ta' Mejju 2016, *Bookit*, C-607/14, EU:C:2016:355, punt 32, kif ukoll tas-26 ta' Mejju 2016, *National Exhibition Centre*, C-130/15, mhux ippubblikata, EU:C:2016:357, punt 27).

45 Ara b'mod partikolari, is-sentenzi tal-21 ta' Ġunju 2007, *Ludwig* (C-453/05, EU:C:2007:369, punt 22); tas-26 ta' Mejju 2016, *Bookit* (C-607/14, EU:C:2016:355, punt 33); tas-16 ta' Novembru 2017, *Kozuba Premium Selection* (C-308/16, EU:C:2017:869, punti 38 *et seq.*), kif ukoll tal-25 ta' Lulju 2018, *DPAS* (C-5/17, EU:C:2018:592, punt 28).

46 Ara b'mod partikolari, is-sentenzi tat-28 ta' Ottubru 2010, *Axa UK* (C-175/09, EU:C:2010:646, punt 25); tas-16 ta' Novembru 2017, *Kozuba Premium Selection* (C-308/16, EU:C:2017:869, punti 39 u 45); tal-25 ta' Lulju 2018, *DPAS* (C-5/17, EU:C:2018:592, punt 29), kif ukoll tad-19 ta' Diċembru 2018, *Mailat* (C-17/18, EU:C:2018:1038, punt 37).

47 Ara b'mod partikolari, is-sentenzi tad-19 ta' April 2007, *Velvet & Steel Immobilien* (C-455/05, EU:C:2007:232, punti 21 *et seq.*); tat-22 ta' Ottubru 2009, *Swiss Re Germany Holding* (C-242/08, EU:C:2009:647, punti 44 *et seq.*); tat-28 ta' Ottubru 2010, *Axa UK* (C-175/09, EU:C:2010:646, punti 26 *et seq.*); tat-22 ta' Ottubru 2015, *Hedqvist* (C-264/14, EU:C:2015:718, punti 37 *et seq.*); tas-26 ta' Mejju 2016, *Bookit* (C-607/14, EU:C:2016:355, punti 36 u 54), kif ukoll tal-25 ta' Lulju 2018, *DPAS* (C-5/17, EU:C:2018:592, punti 31 u 45).

48 Ara b'mod partikolari, is-sentenzi tad-19 ta' April 2007, *Velvet & Steel Immobilien* (C-455/05, EU:C:2007:232, punt 24); tas-26 ta' Mejju 2016, *Bookit* (C-607/14, EU:C:2016:355, punt 55), kif ukoll tal-25 ta' Lulju 2018, *DPAS* (C-5/17, EU:C:2018:592, punt 46).

49 Ara l-punt 53 ta' dawn il-konklużjonijiet.

50 Dwar in-nuqqas ta' effett ta' dan l-isem anki fir-rigward tal-issużettar tat-tranżazzjoni inkwistjoni fil-kawża prinċipali għall-VAT, ara il-punt 33 ta' dawn il-konklużjonijiet.

51 Ara b'mod partikolari, is-sentenza tal-21 ta' Ġunju 2007, *Ludwig* (C-453/05, EU:C:2007:369, punt 25).

52 Ara, ukoll, il-urisprudenza stituta fin-nota ta' qiegħ il-paġna 47 ta' dawn il-konklużjonijiet.

53 Għall-kuntrarju ta' dak li donnha tindika s-sentenza appellata quddiem l-imsemmija qorti u skont l-opinjoni tal-prosekutur ġenerali tagħha, li tissemma fid-deċiżjoni tar-rinviju.

54 Kreditu "li jirriżulta minn nuqqas ta' eżekuzzjoni ta' kuntratt ta' azzjoni immobiljarja" li miegħu tiġi "il-VAT bir-rata fis-sewfa fid-data tal-pagament [kif ukoll] l-interessi moratorji dovuti jew li jistgħu jsiru dovuti sa ma jsir il-ħlas komplet".

55 Ara, b'ala eżempju, id-diversi tipi ta' self li taw lok għas-sentenza tad-29 ta' April 2004, *EDM* (C-77/01, EU:C:2004:243); id-digriet tas-7 ta' Lulju 2010, *Curia* (C-381/09, mhux ippubblikata, EU:C:2010:406), kif ukoll is-sentenza tat-8 ta' Diċembru 2016, *Stock '94* (C-208/15, EU:C:2016:936).

56 Ara s-sentenzi tas-27 ta' Ottubru 1993, *Muys' en De Winter's Bouw- en Aannemingsbedrijf* (C-281/91, EU:C:1993:855, punti 12 *et seq.*), fejn il-Qorti tal-Ġustizzja ddeċidiet li minkejja li l-eżekuzzjoni għandhom jingħataw interpretazzjoni stretta, xorta jibqa' l-fatt li fin-nuqqas ta' preżenżjoni tal-identità tal-persuna li ssellef u ta' dik li tissellef, l-espressjoni "għoti u negozjar ta' krediti" hija wiesgħa biżżejjed sabiex tinkludi kreditu minn fornitur ta' oġġetti ta' il-forma ta' sospensjoni ta' pagament, kif ukoll tat-18 ta' Ottubru 2018, *Volkswagen Financial Services (UK)* (C-

153/17, EU:C:2018:845, punt 36).

57 Ara b'mod partikolari, is-sentenzi tal-21 ta' l-unju 2007, Ludwig (C-453/05, EU:C:2007:369, punti 23 u 28); tal-5 ta' Lulju 2012, DTZ Zadelhoff (C-259/11, EU:C:2012:423, punt 27), kif ukoll id-digriet tal-21 ta' Novembru 2017, Kerr (C-615/16, mhux ippubblikata, EU:C:2017:906, punti 42 u 43).

58 Dan il-Gvern jirreferi, f'dan is-sens, għas-sentenza tad-19 ta' Lulju 2012, Deutsche Bank (C-44/11, EU:C:2012:484, punti 23 u 24), li tirrigwarda l-immani għall-impjegħar ta' assi permezz ta' titoli (immani għall-impjegħar ta' portafoll).

59 Ara l-punt 53 *et seq* ta' dawn il-konklużjonijiet.

60 Ara b'mod partikolari, is-sentenzi tat-22 ta' Ottubru 2009, Swiss Re Germany Holding (C-242/08, EU:C:2009:647, punti 45 *et seq*); tat-22 ta' Ottubru 2015, Hedqvist (C-264/14, EU:C:2015:718, punti 38 *et seq*); tas-26 ta' Mejju 2016, National Exhibition Centre (C-130/15, mhux ippubblikata, EU:C:2016:357, punti 34 *et seq*), kif ukoll tal-25 ta' Lulju 2018, DPAS (C-5/17, EU:C:2018:592, punt 36).

61 Nippreżenta li l-Artikolu 9(27)(c) tal-Kodiċi tal-VAT huwa fformulat kif hekk: “as operações [...] relativas a [...] transferências, *recebimentos* [...]” u li l-verżjoni Portugiża tal-Artikolu 135(1)(d) tad-Direttiva 2006/112 hija fformulata kif hekk: “[a]s operações [...] relativas a [...] transferências, *créditos* [...]” (enfasi miżjudha minni, liema kliem jista' jiġi tradott b'ala “l-asijiet riċevuti” għall-ewwel waħda u b'ala “krediti” għat-tieni waħda).

62 Skont il-urisprudenza invokat fil-punt 53 ta' dawn il-konklużjonijiet.

63 Waqt is-seduta, il-Gvern Portugiż qies li l-leżijon nazzjonali seta' qies li ma kienx neċessarju li jsemmi l-kelma “djun”, għaliex din tirrepeti l-kelma “pagamenti” li hija użata fl-istess punt (d). Il-Kummissjoni indikat li l-formulazzjoni użata fid-dritt Portugiż ma tqajjimx problema peress li l-prassi segwita mill-awtoritajiet amministrattivi kienet konformi tad-dritt tal-Unjoni.

64 Infakkar li fil-mument li fih hekk konkluzjoni il-ftehim ma' Starplant, mhux biss il-kreditu ta' PNC kien diżadvantaġġ għall-irikonossiment, kemm fil-prinċipju kif ukoll fir-rigward tal-ammont tiegħu, iżda barra minn hekk l-irkupru effettiv ta' dan il-kreditu kien għur u fil-prattika d-dejn kien hekk saldat, wara l-ażudikazzjoni favur PNC ta' proprjetà immobbli li tappartjeni lid-debitri ta' tagħha u li kienet preliminarjament maqbuda (ara wkoll il-punt 34 ta' dawn il-konklużjonijiet).

65 Drittijiet akkumpanjati minn obbligu ta' għali, lill-ażenzija ta' eżekuzzjoni, tad-differenza bejn l-ammont tad-dejn dovut lil PNC mid-debitri ta' tagħha u l-prezz li bih għali azzjoni l-proprjetà immobbli li tappartjeni lil din tal-ażjoni favur PNC (ara l-punt 16 ta' dawn il-konklużjonijiet).

66 Ara, b'mod partikolari, is-sentenzi tas-26 ta' l-unju 2003, MKG-Kraftfahrzeuge-Factoring (C-305/01, EU:C:2003:377, punti 49, 58 u 72 sa 80), kif ukoll tat-28 ta' Ottubru 2010, Axa UK (C-175/09, EU:C:2010:646, punti 29 sa 36).

67 Fl-osservazzjonijiet bil-miktub tagħha, il-Kummissjoni nnotat li b'ala akkwirenti jew għali għali, Starplant tista', min-naħa l-oħra, tiġi intaxxata jekk jirriżulta li t-trasferiment inkwistjoni jikkostitwixxi “irkupru ta' djun”. Fis-sottomissjonijiet orali tiegħu, il-Gvern Portugiż wera dubju dwar jekk is-servizz ipprovdut minn Starplant jistax jiġi kklassifikat hekk, fid-dawl tal-garanzija ta' għali li PNC diżadvantaġġ kienha waqt dan it-trasferiment. Hekk jew hekk, nenfasizza li din il-konfigurazzjoni ma hijiex dik tal-kawża prinċipali, li saret biss bejn PNC u l-amministrazzjoni fiskali Portugiża.